

จดหมายข่าว

หมายเหตุ : ลดพนัน

ฉบับที่ 4 ประจำเดือนมกราคม 2562

ตอน การเฝ้าระวังโฆษณาเชิญชวนเล่นพนันออนไลน์ผ่าน Website และ Social Media

สถานการณ์โฆษณาเชิญชวนเล่นพนันออนไลน์ผ่าน Website และ Social Media

ผลการสำรวจสถานการณ์ พฤติกรรม และผลกระทบการพนันในประเทศไทย ปี 2560 โดยศูนย์วิจัยเพื่อการพัฒนาสังคมและธุรกิจ ร่วมกับศูนย์ศึกษาปัญหาการพนัน พบว่าคนไทยร้อยละ 75.2 หรือเกือบ 40 ล้านคน เคยเล่นพนัน มีจำนวนผู้เล่นพนันฟุตบอลในประเทศไทยสูงถึงราว 2.5 ล้านคน มีเยาวชนอายุ 15-25 ปี กว่า 6 แสนคน โดยมีนักพนันหน้าใหม่ที่เริ่มเล่นพนันครั้งแรกกว่า 1.1 แสนคน มีวงเงินหมุนเวียนในตลาดการพนันประเภทนี้สูงถึง 140,016 ล้านบาท และผลการสำรวจนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ปี 2561 พบว่าเด็กร้อยละ 91.8 รู้จักเล่นพนัน จากคนในครอบครัว คนในชุมชน และญาติ ในจำนวนนี้มากกว่า 1 ใน 4 บอกว่ารู้สึกอยากเล่นพนัน เมื่อเห็นผู้ใหญ่เล่น ส่วนในโลกโซเชียล เด็กร้อยละ 72.1 เคยพบเห็นโฆษณาเชิญชวนให้เล่นพนัน ในจำนวนนี้ร้อยละ 14.6 ตามไปเล่นพนันตามช่องทางที่เชิญชวน รวมทั้ง เด็กจำนวนร้อยละ 51.8 เคยเล่นการพนันโดยใช้เงินเติมพัน โดยการพนันที่ใช้เงินเติมพันมากที่สุด 3 อันดับแรกคือ พนันออนไลน์ พนันบอล กินเงิน และพนันกีฬาอื่นๆ (สำนักงานกองทุนสนับสนุน

การสร้างเสริมสุขภาพ.2561) การพนันออนไลน์ที่เด็กและวัยรุ่นนิยมเล่นสูงสุดคือ การทายผลฟุตบอลออนไลน์ ในรอบ 1 ปี ระหว่างปี 2558 – 2559 มีเว็บไซต์เล่นพนันออนไลน์มากถึง 213,000 เว็บไซต์

ศูนย์ข้อมูลนโยบายสาธารณะการลดปัญหาจากการพนัน มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ ได้สนับสนุนให้สถาบันยุทธศาสตร์แห่งประเทศไทยศึกษาการเฝ้าระวังสื่อที่มีการโฆษณาเชิญชวนให้เล่นการพนันในสื่อวิทยุและโทรทัศน์ สื่อหนังสือพิมพ์ สื่อออนไลน์และกิจกรรมเสี่ยงโชค ในช่วงการแข่งขันฟุตบอลโลก 2018 ผลการศึกษา การเฝ้าระวังผ่านเว็บไซต์ (Website) พบว่าเว็บไซต์จำนวน 150 เว็บไซต์ มีการให้ข้อมูลเชิญชวน ชักจูงไปสู่การเล่นพนัน แทงพนัน และเข้าร่วมกิจกรรมเสี่ยงโชค ทั้งในรูปแบบสนับสนุนการพนันโดยตรง เช่น เว็บไซต์ sbobet**, fifa***, m88***, ufa***, vequs***, ***88, ** bet ฯลฯ และในรูปแบบโฆษณาแฝงที่เป็นข้อมูลการพนันบนหน้าเว็บไซต์ เพื่อให้ผู้สนใจสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ง่ายขึ้น

ส่วนการเฝ้าระวังผ่าน Social Media (ข้อมูลนับตั้งแต่วันที่ 21 มิถุนายน – 11 กรกฎาคม 2561) พบว่า เฟสบุ๊ก (Facebook) เฉพาะจากบัญชีที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับกีฬาฟุตบอลที่มีความเคลื่อนไหวหรือนำเสนอข้อมูลรายงานข่าวการแข่งขันฟุตบอลโลก 2018 มีบัญชีที่ให้ข้อมูลการพนันที่เป็นเพจสาธารณะจำนวน 37 เพจ กลุ่มสาธารณะ 2 กลุ่ม กลุ่มปิด 9 กลุ่ม และบัญชีส่วนบุคคลจำนวน 2 บัญชี ยกตัวอย่างเพจ เช่น กูว่าแล้วมันต้องยิง, กูว่าแล้วมันต้องยิง V2, คนเดียว, คลิปเด็ด รถซิ่ง, ที่เด็ด ล้มโต๊ะ, สนามบอล, แหงบอลต้องรวย ฯลฯ และมีจำนวน 50 บัญชีที่ให้ข้อมูลในลักษณะเชิญชวน ชี้นำไปสู่การเล่นพนันฟุตบอล รวมถึงการชิงโชคต่าง ๆ

จากการเฝ้าระวังผ่านยูทูป (Youtube) โดยพิจารณาจากคลิปที่อัปโหลด (ข้อมูลนับตั้งแต่วันที่ 10 มิถุนายน – 10 กรกฎาคม 2561) พบว่ามีคลิปจำนวน 78 คลิป ที่ให้ข้อมูลวิธีแหงบอลออนไลน์ คลิปจำนวน 171 คลิป ที่ให้ข้อมูลการล้มโต๊ะ และคลิปจำนวน 14 คลิป ที่ให้ข้อมูลการสมัครแหงบอลออนไลน์

ส่วนการเฝ้าระวังจากทวิตเตอร์ (Twitter) พบแอคเคาท์จำนวน 10 แอคเคาท์ เช่น @Bbe*_** , @spee***, @gclu**, @roya*** ฯลฯ ที่มีความเคลื่อนไหวในเชิงให้ข้อมูลการพนัน ซึ่งเป็นการให้ข้อมูลที่ชี้นำไปสู่การเล่นพนันฟุตบอล

การเฝ้าระวังจากไลน์ (Line) พบว่า ไลน์เป็นช่องทางเดียวที่ใช้สมัครสมาชิก เพื่อให้ได้ username กับ password ในการเข้าถึงเว็บไซต์พนันฟุตบอลออนไลน์ ซึ่งเป็นข้อมูลที่เป็นการชี้นำไปสู่การเล่นพนันฟุตบอล ดังนั้น หากมีการเฝ้าระวัง ปรามปรามหรือตรวจสอบข้อมูลเกี่ยวกับการพนัน กล่าวได้ว่า ไลน์เป็นช่องทางที่สามารถตรวจสอบบัญชีผู้ใช้หรือผู้เล่นได้ยากลำบากกว่าในบรรดา Social Media ประเภทอื่น ๆ ดังนั้น การเฝ้าระวังผ่าน Social Media พบว่า ยูทูปเปรียบเสมือนครูที่สอนหรือถ่ายทอดวิธีการเล่นพนันให้แก่ักพนันได้เกิดการเรียนรู้ตนเอง

ปัจจุบันเด็ก เยาวชนสามารถเข้าถึงการพนัน ผ่านช่องทางออนไลน์ เช่น เว็บไซต์ เฟสบุ๊ก ยูทูป และไลน์ ซึ่งการเข้าถึงแหล่งพนันในลักษณะนี้ ส่งผลให้เด็ก เยาวชนเข้าถึงการเล่นพนันได้ทุกที่ ทุกเวลา และทุกสถานการณ์ รวมทั้ง ตกอยู่ในสภาวะติดพนันและกลายเป็นนักพนันในที่สุด

นโยบาย มาตรการ และชุดความรู้ เครื่องมือการเฝ้าระวัง

ศูนย์ข้อมูลนโยบายสาธารณะการลดปัญหาจากการพนัน มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ (2561) จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “การเฝ้าระวังเหตุการณ์โฆษณาพนันฟุตบอลออนไลน์ ผ่าน Website และ Social media” เมื่อวันที่ 19 - 20 มิถุนายน 2561 ณ โรงแรมเจ้าพระยาปาร์ค กรุงเทพฯ โดยมีวิทยากรที่มีประสบการณ์ด้านการเฝ้าระวังด้านสื่อ ประกอบด้วย นายประวิทย์ ลีสถาพรวงศา กรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ดร.ศรีดา ตันตะอติพานิช มูลนิธิอินเทอร์เน็ตร่วมพัฒนาไทย และ นายชาม เชื้อสถาปนศิริ นักวิชาการอิสระด้านสื่อ รวมทั้ง วิทยากรด้านกฎหมายที่ทำงานเกี่ยวข้องกับการพนันฟุตบอลออนไลน์คือ พ.ต.อ. ดร. นิตินันท์ วุฒิบุญยสิทธิ์ กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี (บก.ปอท.) ซึ่งมีผู้เข้าร่วมประชุม ได้แก่ หน่วยงานด้านเด็กและเยาวชน

เช่น สภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย สถาบันยุวทัศน์แห่งประเทศไทย และอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.)

ที่ประชุมได้ร่วมกันเสนอโยบายและมาตรการที่สำคัญต่าง ๆ ดังนี้

1. สนับสนุนการศึกษาวิจัย ให้เป็นกลไกสำคัญในการแก้ไขปัญหาการพนัน เพื่อให้ได้ข้อมูลสถานการณ์ในการนำไปใช้แก้ไขเยียวยาหรือป้องกันปัญหา
2. พ.ร.บ.การพนัน พ.ศ.2478 เมื่อรัฐเป็นผู้เสียหาย การแจ้งเบาะแสต้องให้เข้าสู่โหมดของการบังคับใช้กฎหมาย ต้องให้บันทึกหลักฐาน ณ สถานีตำรวจ
3. ควรปรับปรุงกฎหมายให้ครอบคลุมเรื่องการพนันออนไลน์ ให้ครอบคลุมประเด็นภัยออนไลน์อื่น ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อเด็กและเยาวชน และให้กำหนดบทลงโทษที่เป็นการชักชวนให้เล่นพนัน
4. การสร้างการรับรู้แก่ประชาชน โดยให้เป็นผู้ร้องทุกข์กล่าวโทษเว็บพนันบอล หากพบเว็บในพื้นที่ใด ขอให้ดาวโหลด พิมพ์ และแจ้งความ ณ สถานีตำรวจในพื้นที่ เพื่อลงบันทึกประจำวันเกี่ยวกับคดีและให้เกิดผลการบังคับใช้กฎหมาย
5. สนับสนุนให้ภาคประชาสังคมได้เข้ามามีบทบาทในการกำหนดนโยบายเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาพนันออนไลน์ รวมถึง สนับสนุนให้ภาคประชาชนมีระบบการเฝ้าระวังแจ้งเหตุการโฆษณาพนันออนไลน์ ผ่าน Website และ Social Media
6. ภาคประชาสังคมและประชาชนต้องแจ้งเบาะแส เพื่อให้เกิดการดำเนินคดีกับผู้กระทำผิด
7. การจัดการแก้ไขปัญหาการพนันออนไลน์ต้องเห็นผลชัดเจนรวดเร็ว เนื่องจากหากมีการแจ้งเหตุเว็บไซต์พนันแล้วหากกลไกที่เกี่ยวข้องไม่สามารถดำเนินการได้จะทำให้ความตระหนักในประเด็นดังกล่าวลดลง
8. การแจ้งเว็บพนันบอล หากประชาชนพบเห็นผ่านเว็บในพื้นที่ใด ขอให้ดาวโหลดพิมพ์และแจ้งความยังสถานีตำรวจในพื้นที่ได้ทันที เพื่อให้มีการร้องทุกข์กล่าวโทษเว็บไซต์พนันบอล โดยลงบันทึกประจำวัน เกี่ยวกับคดีขณะเดียวกันประชาชนสามารถร้องทุกข์กล่าวโทษพนักงานเจ้าหน้าที่ได้เช่นกันหากไม่มีการดำเนินการ
9. การประกอบธุรกิจออนไลน์ คนไทยกำลังสับสนว่าทำผิดไม่ถูกจับ จึงคิดว่าทำถูก จำคุก 1 ปี ปรับ 1 แสนบาท มีคนมาจดทะเบียนดำเนินธุรกิจออนไลน์เพียงหลักร้อย แต่ไม่สามารถกำกับควบคุมผู้ประกอบการรายอื่นที่มีจำนวนหลายล้านคนได้ (ศูนย์ประสานงานขับเคลื่อนการส่งเสริมและปกป้องคุ้มครองเด็กและเยาวชนในการใช้สื่อออนไลน์ หรือ ศูนย์ COPAT กรมกิจการเด็กและเยาวชน. 2561)

พชรพรรษ์ ประจวบลาภ เลขาธิการสถาบันยุวทัศน์แห่งประเทศไทย มีข้อเสนอว่าภาครัฐควรปรับปรุงกฎหมายให้สอดคล้องกับยุคปัจจุบัน และบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง ขณะที่พ่อแม่ผู้ปกครองต้องรู้เท่าทันเทคโนโลยีเพื่อให้เท่าทันบุตรหลาน รวมถึง การร่วมเป็นเครือข่ายเฝ้าระวังปัญหาต่างๆ จากการพนันออนไลน์ในรูปแบบต่างๆ

ขณะที่สื่อมวลชนต้องช่วยนำเสนอผลกระทบที่เกิดขึ้น เพื่อสร้างความตระหนักรู้กับสังคม

พงศ์ธร จันทรศรมี ผู้จัดการศูนย์ข้อมูลนโยบายสาธารณะการลดปัญหาจากการพนัน มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ กล่าวสรุปว่า การเฝ้าระวังแจ้งเหตุการโฆษณาพนันฟุตบอลออนไลน์ได้รับความร่วมมือจากเยาวชนและเจ้าหน้าที่กรมกิจการเด็กและเยาวชนทั่วประเทศ ให้ความร่วมมือช่วยกันเฝ้าจับตาดูสื่อ ทั้งสื่อออนไลน์ สื่อวิทยุโทรทัศน์ และสื่อหนังสือพิมพ์ เพราะปัญหาการพนันมีความรุนแรงมากและบางรายอาจต้องแจ้งดำเนินคดีทางกฎหมาย

ร่วมมือกันเฝ้าระวังและแจ้งเบาะแสการโฆษณาที่เกี่ยวข้องกับพนันออนไลน์ผ่าน Website และ Social Media

1. แจ้งเบาะแสเว็บไซต์ที่ไม่เหมาะสมตลอด 24 ชั่วโมงสายด่วน 1212 หรือ e-mail : 1212@mdes.go.th โดย กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม <https://www.it24hrs.com/2017/1212-ooc-website-report-web-cyber-crime/>

2. แจ้งเบาะแสการกระทำผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี กองบังคับการปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี (ปอท.) <http://tcsd.go.th/แจ้งเหตุเบาะแส>

3. แจ้งเว็บไซต์ผิดกฎหมายและเป็นอันตราย ไทยฮอตไลน์ (มูลนิธิอินเทอร์เน็ตร่วมพัฒนาไทย) <http://www.thaihotline.org/report/website?category=25>

4. แจ้งสื่อไม่เหมาะสมต่างๆ สายด่วนวัฒนธรรม 1765 กระทรวงวัฒนธรรม

5. แจ้งสื่อร้าย ผิดกฎหมาย และข่าวปลอม <https://www.mediafunfacts.in.th/report-bad-web/>

ความร่วมมือจากทุกภาค จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการเฝ้าระวังแจ้งเหตุการณ์โฆษณาพนันออนไลน์ผ่าน Website และ Social Media เพื่อป้องกันการเข้าถึงเว็บไซต์พนันที่ประชาชนต้องมีการรับรู้และสร้างความตระหนักรู้ รวมทั้งภาคประชาสังคมต้องร่วมมือกันเฝ้าระวัง และแจ้งเบาะแส เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง

เอกสารแนะนำ

มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ (มสช.) ได้จัดทำรายงานผลการเฝ้าระวังโฆษณาเชิญชวนการเล่นพนันในสื่อวิทยุโทรทัศน์ สื่อนั่งสื่อพิมพ์ สื่อออนไลน์และกิจกรรมเสี่ยงโชค ในช่วงการแข่งขันฟุตบอลโลก 2018 อ่านเพิ่มเติมได้ที่ <https://icgp.thainhf.org/th/รายงานผลการเฝ้าระวังโฆษ>

บรรณานุกรม

สถาบันยุวทัศน์แห่งประเทศไทย. (2561) รายงานผลการเฝ้าระวังโฆษณาเชิญชวนการเล่นพนันในสื่อวิทยุโทรทัศน์ สื่อนั่งสื่อพิมพ์ สื่อออนไลน์ และกิจกรรมเสี่ยงโชคในช่วงการแข่งขันฟุตบอลโลก 2018. (เอกสารรายงาน)

การเข้าถึงเว็บไซต์

www.thaihealth.or.th เข้าถึงเมื่อวันที่ 30 พฤศจิกายน 2561

www.ryt9.com/s/prg/2847584 เข้าถึงเมื่อวันที่ 30 พฤศจิกายน 2561

www.facebook.com/copatcenter/posts/ เข้าถึงเมื่อวันที่ 30 พฤศจิกายน 2561

www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_parcy/ewt_news.php?nid=49375&filename=index เข้าถึงเมื่อวันที่ 30 พฤศจิกายน 2561